

Polska 1572 - 1795

Rzeczpospolita Obojga Narodów (1569-1795). Królowie elekcyjni (1572-1795).

Pierwsze wolne elekcje (Henryk Walezy, Stefan Batory)

1573 – uchwalenie konfederacji warszawskiej - zapewnienie swobody wyznania dysydenckiej (innowierczej) szlachcie w Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

1573 – pierwsza wolna elekcja w Polsce (pacta conventa, artykuły henrykowskie).

1573 – 1574 Panowanie Henryka Walezego

1574 – ucieczka Henryka Walezego z Polski do Francji. Zostaje zdetronizowany.

1576 – 1586 Panowanie Stefana Batorego (wojny o Inflanty z Moskwą, drugi na ziemiach polskich uniwersytet - Uniwersytet Wileński)

Panowanie dynastii Wazów (ze Szwecji)

1587 – 1632 królem Zygmunt III Waza (królewicz szwedzki spokrewniony z Jagiellonami).

– założenie Akademii Zamojskiej. Przenosiny dworu królewskiego z Krakowa do Warszawy.

1596 – unia brzeska (część prawosławnych uznała zwierzchność papieża - powstał tzw. kościół grekokatolicki [inaczej unicki - wyznawcy to unicy lub grekokatolicy]).

1605 - bitwa pod Kircholmem (Polacy vs Szwedzi) polska husaria Jana Karola Chodkiewicza zmiotła kilka razy liczniejszą armię szwedzką.

1610 - bitwa pod Kłuszynem (Polacy vs Moskale czyli Rosjanie) polska husaria Stanisława Żółkiewskiego odniosła świetne zwycięstwo, co pozwoliło niebawem zająć Moskwę.

1620 - bitwa pod Cecorą (Polacy vs Turcy) przegrana dla Polski, zginął hetman Stanisław Żółkiewski.

1621 – Chocim (Jan Karol Chodkiewicz)

1632 – 1648 Panowanie Władysława IV Wazy

1648 – 1668 Panowanie Jana Kazimierza Wazy

1648 - 1654 powstanie Chmielnickiego (Bohdana) na Ukrainie. Bitwy: Żółte Wody, Korsuń, Piławce, oblężenie Zbaraża, Beresteczko... 1654 - ugoda w Perejaślawiu (Kozacy oddają się w opiekę Rosji). Inwazja rosyjska na Rzeczpospolitą.

1652 – pierwszy sejm zerwany za pomocą liberum veto.

1655-1660 - II wojna północna, czyli tzw. Potop szwedzki. Obrona Jasnej Góry (Częstochowy), pokój zawarto w Oliwie.

1657 - traktaty welawsko-bydgoskie. Jan Kazimierz przyznaje całkowitą niezależność Prusom Książęcym.

1658 - ugoda (unia) hadziacka – próba pogodzenia się z Kozakami. Idea Rzeczypospolitej Trojga Narodów (nie weszła w życie).

1668 - Jan Kazimierz abdykował

Jan III Sobieski

- 1669 – 1673 królem obrany Michał Korybut Wiśniowiecki
- 1672 – najazd turecki - pokój w Buczaczu (Polska oddaje Turcji część Ukrainy i Podole).
- 1674 – 1696 Panowanie Jana III Sobieskiego
- 1673 - bitwa pod Chocimiem (Turków pokonuje Jan Sobieski)
- 1683 – bitwa z Turkami pod Wiedniem. Odsiecz wiedeńska - wspaniałe zwycięstwo Jana III Sobieskiego i jego husarii nad armią turecką. Polska członkiem Ligi Świętej (przeciw Turcji).

Czasy saskie

- 1697 – 1764 Czasy saskie – panowanie Augusta II i Augusta III (Wettynowie, Sasi, Saksonia)
- 1699 - pokój w Karłowicach (Polska odzyskuje od Turcji część Ukrainy i Podole zabrane pokojem w Buczaczu).

Czasy stanisławowskie

- 1764 – 1795 Panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- 1768 – 1772 konfederacja barska.
- 1772 – I rozbiór Polski.
- 1773 - powstaje Komisja Edukacji Narodowej (KEN) - pierwszy na MEN.
- 1788-1792 – Sejm Czteroletni (Wielki).
- 1791, 3 maja – uchwalenie pierwszej polskiej konstytucji (Konstytucja 3 maja).
- 1792 – wojna z Rosją w obronie konstytucji. Ustanowiono Order Virtuti Militari (łac. męstwu wojennemu).
- 1792 – zawiązanie konfederacji targowickiej.
- 1793 – II rozbiór Polski.
- 1794 – insurekcja (czyli inaczej powstanie) kościuszkowska.
- 1795 – III rozbiór Polski.